

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת מוריני ורבינו הקדוש והטהור זיע"א הכ"מ
מביאלא

חג הפסח

שריפת חמץ

בעת שריפת חמץ צריך גם לשרוף המרירות
החומזות לחמץ

והבעש"ט הקדוש אמר שעיקר מה שהאדם ירד לעולם הוא לתקן מידותיו, ובזמן זה של פסח מסוגל לזה שאז בני ישראל התעלו והשתנו לרום המדרגות, וכדאיתא שאפילו שפחה ראתה על הים וכו'. והשי"ת יעזרנו לשרוף ולבער המקרירות מהלב ולשרוף הרע.

תשע"א

הלימוד מציאת מצרים - שאין שום יאוש
משום דבר

וזהו יסוד היסודות בתפלה, לא רק לא להתייאש, אלא לחיות באמונה שהשם יתברך וודאי יעזור, אפילו באופנים שנראה שהכל אבוד - כמו שהיה בגאולת מצרים ובקריעת ים סוף, שהיו מוקפים בצרות מכל עבר, כנתבאר היטב למעלה.

וזה הפירוש במה שמצינו בדברי חז"ל [עיי' פסחים קיח. סוטה ב.], על כמה דברים שדומים לקריעת ים-סוף: "קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף"; "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף" - ועוד.

רצוני לומר דבר חשוב. בספרים הקדושים איתא שהחמץ הוא מרמז על היצר הרע. אמנם יש כמה וכמה בחינות ודברים הרומזים על היצר, תאוות למשל הוא עוד יותר גרוע מחמץ וכיו"ב. רק עניין החמץ הוא מרמז על 'פאביטערקייט', דהיינו שהאדם הוא מריר ואינו מרוצה. כי העיקר מתי שהיצר שולט על האדם הוא בעת שהוא מריר. ולכן בעת ששורפים החמץ יש לבער את המרירות שיש לכל אחד בליבו על חבריו, ולפעמים עוד יותר מזה וכמבואר בחז"ל שיש אדם שהוא מריר על הרבש"ע רח"ל, ועתה הוא הזמן לבער אותו.

והנה ימים אלו של חג הפסח מסוגלים לטובה, והוא זמן שאפשר לו לאדם להפוך ולשנות את עצמו לטובה, וכמו שבני ישראל בצאתם ממצרים השתנו והתעלו לאדם אחר, כן יכול כל אדם להשתנות לגמרי ולתקן מידותיו לטובה לעת הזאת.

השם יתברך עם האדם. ולכן גם דברים קטנים כאן בעולם הזה, בשורשם גדולים הם עד מאד. ואין לזלזל בשום דבר קטן. ומשום זה מתחיל בעל ההגדה בסימנים, שבהם נכלל הסדר של הנהגת השי"ת בעולמו.

מכתב יד

בסימני הסדר רמזים כוחות פנימיים של בני ישראל בזה הלילה

קדש. ורחץ. כרפס. יחץ. מגיד. רחצה. מוציא. מצה. מרור. כורך. שלחן עורך. צפון. ברך. הלל. נרצה.

לא מצינו בשאר ימים טובים, או בשאר ענינים שנתנו חכמים סימנים בהם. ונראה שרצו חכמים להודיע את ישראל גודל כוחם, והשפעת מעשיהם בזה הלילה, המאיר וזורח אל כל ימות השנה. ולכן נתנו בהם "סימנים", ללמד שאין אלו המעשים כי אם 'סימנים' המלמדים ומרמזים על כוחות עילאין ואורות נשגבים, והרבה סודות ורזין עילאין טמירין בכל אלו הסימנים.

ויש להתבונן בפתחי רמזי לשון חכמים מרפא, שבתיבות קדושות הללו של "סימני הסדר", פתחו לנו פתח בכל סימן ומעשהו, להציץ מעט אל תוכו ופנימיותו של זה הסימן, כל איש לפי נפשו ומדרגתו. ואענה אף אני חלקי בעזה"ת, מעט ממה שניתן ללמוד ולהוציא מתוך אלו הסימנים בגודל כוחו הנורא של לילה זה, ושל חג הפסח, בדברי המדרגות השווים לכל נפש.

והיינו, אפילו כאשר נראה שבדרך הטבע אין פתח להצלה - הנה אם לא נתייאש ולא נתיש כח של מעלה, אזי השם יתברך יצליח דרכנו ברוחניות וגשמיות. כי על ידי אמונה ממשיכים כל הישועות והנחמות.

ולכן גם הגאולה העתידה ובנין בית המקדש תליא בזה. ועל כן אנו מחוייבים להשריש בקרבינו האמונה בביאת המשיח ובגאולה העתידה. כי זה תלוי בזה.

תחית המתים עמ' רלד

סימני הסדר

יש לבארם על פי הנודע מהמהר"ל: שיליל הסדר, מרמז על הסדר של כל אחד ואחד לכל השנה כולה. ולכן מתחיל בעל ההגדה בסימני הסדר, לרמז: שאף הנהגת השם יתברך עם כלל ישראל הוא על ידי סימנים. שענין הסימן הוא: שמראה שייכות הדבר לבעלים, ולכן באבידה רק לבעלים הנותנים סימנים מחזירים החפץ, שמורה על השייכות של בעל האבדה לאבידה, ולא לאיש זר שאינו יודע הסימנים.

גם מרמז ענין הסימנים, על הסכם הדדי הנעשה בין שני צדדים, שדי בהזכרת הסימן, להזכיר הקשר שבין הצדדים. והקשר של כלל ישראל עם השם יתברך הוא על ידי אותות, כגון שבת שהוא אות, ומילה. ולכן בליל הסדר מזכירים ענין הסימנים, לרמז על הקשר שבין כלל ישראל להשם יתברך. וצריך לדעת: שכמו כן הוא הנהגת

ותחול בו חלות הקדושה, בטרם ניקה ורחץ את עצמו.

ברם תירצו בספרי קודש, כי אדרבה כפי גודל הקושיא אנו למדין גודל ועוצם כוחו הנורא של זה הלילה. כי יציאת בני ישראל ממצרים "בחפיזון" [דברים טז ג] מחמת שהיו שקועים במ"ט שערי טומאה, ועוד רגע קט היו נופלים בשער הנו"ן, שלא היתה להם תקומה ממנו כידוע. ולא היה אפשר להמתין עליהם עד שירחצו עצמם מגלולי נפשם ותועבת מצרים שנסקעו בה עד צוואר. ולפיכך נגלה עליהם בפתאום מלך מלכי המלכים, ובבת אחת בקפיצה ודילוג על ההרים, הגביה ורומם אותם. ומצאו ישראל את עצמם בבת אחת בשיא מעלת הקדושה, שנספעה עליהם מלעילא במתנה נופלת על ראשם מן השמים, בלא שום הכנה והתעוררות מצידם, הכל בא באתערותא דלעילא בלבד.

ובכן נקבע זה הסדר כמו כן לדורות עולם, מתחילה "קדש", אין משנה כלל מדרגת האדם ומצבו, אם ניקה וזיכך את עצמו כראוי, שהקדושה באה מלעילא על ראש האדם, אם רק לא ידחנה מעצמו, ויהיה מוכן לקבלה. ולאחר מכן בתוצאת שפעת קדושה נוראה זו, יוכל בכוחה להגיע אל "ורחץ", לרחוץ ולזכך את עצמו מכל נגעי בתי הנפש.

ומזה נלמד גם כן כוחו הגדול של זה הלילה, שהסדר בו בהיפוך מכל ימות השנה, מתחיל ב"עשה טוב", וממנו יבוא ויגיע אל "סור מרע".

קדש. קדש את עצמך, מורה על קדושתו הנוראה והעצומה של זה הלילה, שכמעט אין כמוה בשאר הקדושות. וללמד איש ישראל לקדש עצמו מאד בזה הלילה, ולזמן את עצמו לעבודת בוראו בדחילו ורחימו, בקדושה עילאה.

ורחץ. רחוץ עצמך, ללמד לאדם לרחוץ ולנקות את עצמו מכל מפריעי הקדושה, שמונעים מקדושת "קדש" הנ"ל לחול עליו ולהתפשט בתוכו. ויש לרחוץ את נפשו ולבו מכל מיני הזוהמא בתאוות ומידות רעות, כדי שיהיה נקי ומזוכך לעריכת הסדר כהלכתו, ולשרת לפני קונו ביראה ובאהבה, ובצורת הגשה ראויה ונכונה, שיתקבלו מעשינו ועבודתנו ברחמים וברצון לפני אדון כל. [עי' ס"ג שבת הגדול דהאי שתא, מאמר הכנה לקראת הפסח, כיצד להכין גופו שיהיה זך ונקי וראוי אל המצוה והשפעתה לשעה ולדורות].

בליל הסדר מהתנף סדר העבודה, מתחיל בעשה טוב וגומר בסור מרע

וכתבו בספרים הקדושים, בטעם הקדמת "קדש" לפני "ורחץ", שאין זה הסדר הנכון לכאורה, כאשר חוזר הכתוב פעמיים בספר תהלים [לד טו, לו כז]: "סור מרע ועשה טוב". שמתחילה צריך לרחוץ ולנקות זוהמת הטיט והרפש הדבוקים בו, ורק אחר כך יכול להתקדש ולהתעלות בעשיית הטוב. אבל אם לא התחיל תחילה בסדר "ורחץ", ובא עם כל הלכלוך והטומאה האופפתו ומלפפתו, כיצד זה יהיה לבו לגשת אל הקודש בסדר "קדש", ואיך יתכן שתתפוס

אשר לפני ה' [יחזקאל מא כב]. וכאשר נפסק להלכתא כלפי זה הלילה [תוס' ברכות מב. טושו"ע סו"ס תע"ז]: "אתכא דרחמנא סמכינן". וכמאמר נעים זמירות ישראל [תהילים פרק כג ה]: "תערוך לפני שולחן". [כאשר הארכת בחיבור מיוחד בעניני קדושת האכילה].

כאשר ניגשים אל "שולחן עורך" מתוך קדושה, וישיבה אצל שולחן המלך, נהפך גם הגשמיות לרוחניות, ובאכילה הגשמית של זה הלילה אפשר לפעול גדולות ונצורות כאשר היא נעשית בקדושה וטהרה ובמורא מלכות.

להצפין בלבו אורות הקדושה מליל הסדר לכל השנה

צפון. להצפין ולשמור הקדושה הגדולה הנשפעת מזה הלילה לכל ימות השנה, ולזכור היטב כל הלימודים שלימד עצמו, והאור הגדול שהזריחו מן השמים בלבו לימים הבאים לקראתנו לשלום.

כמו שכתב זקני הק' זצלה"ה בתולדות אדם לפסח, וז"ל: "שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה. עיר, הוא לשון התעוררות, כי על שם זה נקראת 'עיר', על שם בני אדם הנעורין בתוכה. ויש לפרש זה על התעוררות המגיע לאדם לפעמים בעבודת הבורא יתברך שמו, ואחר כך נפסק מאיתו. על זה אנו מבקשים: 'שומרים הפקד לעירך', שלא תמוש ההתעוררות ההוא מאיתנו בשום פעם, 'כל היום וכל הלילה'. וכיון שתשמור אצלינו ההתעוררות הנ"ל נוכל להוסיף תמיד, ולא נצטרך ליגע עוד הפעם לחזור על הראשונות, רק נהיה תמיד בבחינת מוסיף והולך אמן", עכלה"ט.

הלימוד מכרפס, שאף איש גס וזול יש לו התרוממות ועליה בליל הסדר

כרפס. לוקחים התפוח אדמה ירק גס פשוט וזול, הגדל בתוככי ארציות האדמה. ללמדך שאף מן המדרגות הנמוכים בשפל הארציות, אפשר להתרומם ולעלות אל שולחן המלך יתברך בכח זריחת אור הנאצל בזה הלילה.

ואדרבה דוקא מחמת פשיטותו וחוסר ערכו של הכרפס, מצוי הוא בכל מקום כמעט. כידוע במקומות שהתפשט הרעב היו מזינים עצמם בתפוחי אדמה, שהיו מצויים יותר משאר ירקות. ונמצאת זילותו ברכתו, שנהנים ממנו כל אנשי העולם. – ללמדך, שלא לזלזל בכח וערך שום איש מישראל, שאף האיש הגס והנמוך, לפעמים יכול להביא הברכה אל כל בית ישראל.

יחץ. שבירת הלב, וכמאמרו הנוקב של הרה"ק מקוצק זצלה"ה, שאין שלמות בעולם כשלמות "לב נשבר". כי כן היא צורת שלמות הראוי ללב איש ישראל, שיהיה לבו נשבר בקרבו.

וכאשר יקיים כראוי "יחץ" את הלב, אזי יפתח לבו להרגיש ולחוש אהבת הבורא ואהבתם של ישראל, להיות לבו קרוב לצרכי עמך בית ישראל, וצרכי השי"ת וקיומה של תורה הנדרש ממנו.

באכילת "שולחן עורך" של ליל הסדר פועלים גדולות ונצורות

שולחן עורך. לערוך השולחן כדת של תורה. ורמזו חכמינו בזה הסימן, שאין כאן אכילה גשמית בלבד, בבשר ויין ושאר מגדנות לכבוד הרגל. כי אם "זה השולחן

שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

כמו שאנו אומרים בהגדה של פסח: "שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם". וכבר הקשו בזה,

שהרי אין רואים זאת ממש בכל דור שכל אומות העולם עומדים עלינו לכלותינו ח"ו. ועל דרך משל: בשואה האחרונה, כאשר הנאצים ימ"ש עמדו עלינו לכלותינו רחמנא ליצלן, ואליהם נלוו שאר עממין שונאי ישראל לסייע בידיהם - ובכל זאת היו מדינות שלא הצרו לבני ישראל, כמו אמריקא וכו'.

וראיתי בספרים הקדושים שכתבו לתרץ בזה: דאף זה אינו אלא מחמת שהקדוש ברוך הוא מצילנו מידם. דבאמת כולם שונאי ישראל המה, בגלוי או בסתר, וכולם עומדים עלינו לכלותינו. והא גופא שיש ביניהם שאין עומדים עלינו לכלותינו - גם זה אינו אלא מחמת שהקדוש ברוך הוא מצילנו מידם, על ידי שמהפך לבם הרע, האכזר והרצחני, לטוב על בני ישראל. וזו גופא ההצלה מה שהקדוש ברוך הוא מצילנו מידם, על ידי שמטה לבבם לטובה על ישראל. ודו"ק היטב בזה, כי הם דברים עמוקים הנראים בחוש למביני מדע.

תחית המתים עמ' קנג

בברכה הגדולה בלילה זה ניתן כח להלל להשם ולהיות נרצים ומרוצים לפניו

ברך. בזכות עבודת הקודש בליל הסדר, מתברכים ישראל מפי עליון. ובסימן "ברך" טמונים חבילי ברכות ושפע טוב עד אין סוף שמשפיע הבורא ברוך הוא לעמו ישראל באהבה, ומזה הלילה ברוכים אתם לה'.

הלל. אחר שזכו ישראל לברכה רבה, קבלו כח להלל ולהודות לפניו, ולומר לפניו שירה חדשה, כי גם להלל השם יתברך אי אפשר בלא השפעת הנשפע ממרום להילול וקילוס הבורא.

ורמזו בזה הסימן על כוחות הילול ושבח הבורא הנשפעים בדעת איש ישראל בזה הלילה, להתרומם לבו בשיר ושבחה הלל וזמרה.

נרצה. בעבודת זה הלילה יוצאים ישראל רצויים לפני הבורא יתעלה. והטמינו חכמים בסוד זה הסימן עת רצון גדול ונעלה.

ובכח עת הרצון הנשגב מאוד בלילה כיום יאיר, יכול איש ישראל לא רק לתקן הכל למפרע, שכל הפגמים שפגם וקלקל במשך השנה יבואו על תיקונם, אלא אף להעלותם לרצון על מזבח ה', על דרך ניומא פו:] "זדונות נעשו לו כזכויות". ובכוח עבודת זה הלילה להפוך הכל להיות "נרצה" לפניו יתברך שמו אמץ.

ליל הסדר תשס"ט, לוגאנו

לקראת יו"ד קמא דרבינו זיע"א הכ"מ, דרושים אברכים המעוניינים לעזור ולקחת חלק בהוצאת חומר (מיד אחר יו"ט פסח) 054-846-8765

פניני השיעורים - 'שיעורי מבשר טוב' - ערב פסח שחל בשבת

וא"כ מה טעם יש להצריך לאפות בלילה אחר שההיקש דפסח למצה לא מתקיים בזה. והעירוני שלכאורה יש לישב עפ"י דברי הפנים יפות (פ' נח ופ' בא) שחידש שקודם מתן תורה היה היום הולך אחר הלילה, וא"כ בפסח מצרים אפשר שהיה ליל ט"ו ראוי לשחיטת פסח, שכן עדיין לא נאמר פסול לילה בשחיטת קרבנות, שנלמד מדכתיב ביום צוותו. ושפיר מתקיים ענין אפית פסח בזמן שחיטת הפסח גם באפיה בליל פסח.

אכן אין הדברים נראין, שמסתבר שבעינין זמן שחיטת פסח דורות, ואין די בזמן שחיטת פסח מצרים, ולדורות אין זה זמן שחיטת פסח, הן משום שלילה פסול והן משום שהיום הולך אחר הלילה וכבר אין זה יום י"ד.

ע"כ נראה שהראשונים שהביא הטור סברו שההיקש אינו אכילת מצה לאכילת פסח ואפית מצה לשחיטת פסח, אלא כל קיום מצות מצה הוקש לקיום מצות פסח, וע"כ כל הזמן שמתקיימת בו מצות פסח, בין בשחיטה ובין באכילה, ראוי הוא לאפית מצה. ומה שאכילת מצה היא רק בלילה, הוא מקרא דבערב תאכלו מצות. (נערך מתוך מבשר טוב הלל סי' יב אות א, ד, ו)

כתב באורחות חיים (הל' חו"מ סי' קנא) בשם מקצת גאונים שאין לאפות מצת מצוה קודם שש שעות בערב פסח. והטור (סי' תנח) הביא מחלוקת ראשונים אם יוצאין יד"ח במצה שנאפתה קודם שש שעות בערב פסח או לא, והסיק לדינא שראוי להחמיר שלא לעשות קודם חצות.

וטעם האוסרים מבואר באורחות חיים ובטור, דאיתקש מצה לפסח וזמן שחיטת הפסח הוא אחר שש שעות בערב פסח. ובטעם המתירים כתב הב"י שרק אכילת מצה הוקשה לאכילת פסח, אך אפית מצה ושחיטת הפסח לא הוקשו. והביא שכן דעת ר"י מפריש, והב"ח הביא כן מהגהות מיימוני.

והוסיף הטור בשם רבינו יהודה ור' האי גאון שבערב פסח שחל בשבת יש לאפות המצה במוצאי שבת שהוא ליל פסח, שחביבה מצוה בשעתה. והטור גופיה כתב שמנהג אבותינו לאפות בערב שבת שלא לעכב מצות אכילת מצה בליל פסח. אמנם הב"י והב"ח כתבו לאפות בליל יו"ט, וכן היה מנהג ההפלאה והחת"ס.

והדברים צ"ב, שלכאורה זמן שחיטת הפסח אינו בלילה אלא בערב פסח, ואף שחל בשבת.

פניני השיעורים - 'שיעורי מבשר טוב' - שביעי של פסח

אמנם יש להביא מקור לדברי רש"י מדברי הירושלמי (סוטה פ"ה ה"ד): בו ביום דרש ר"ע אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת. ויאמרו לאמר וגו', מה ת"ל לאמר, לאמר לדורות. ומבואר שיש דין שירה על הים לדורות. אמנם גם דברי הירושלמי צ"ב, דהיכן מצינו חיוב אמירת שירה על ניסי הים.

ונראה בזה, שאמירת הלל בליל פסח כלול בה הודאה גם על ניסי הים ולא רק על עצם היציאה ממצרים, שקריעת ים סוף היתה גמר ניסי יציאת מצרים.

בגמ' מגילה (יד.) דן הגמ' מדוע לא נילף חיוב הלל בפורים בק"ו, דאם על הצלה מעבודות לחירות אמרין שירה כ"ש על הצלה ממות לחיים. ופירש"י שם שכונת הגמ' ללמוד משירה שאמרו על הים ביציאת מצרים. ובטורי אבן תמה, שכן שירה על הים נאמרה רק בשעת הנס ואיננה חיוב לדורות, ואיך אפשר ללמוד מזה חיוב הלל לדורות בפורים. ומכאן חלק ופירש שכונת הגמ' ללמוד מהלל דיו"ט ראשון של פסח.

ומה שרש"י מיאן בפירוש הטורי אבן שכונת הגמ' להלל דיציאת מצרים, יש לבאר שאין ללמוד מהלל של פסח שנאמר גם על המועד ולא רק על הנס, וזה לא שייך בפורים שאינו מועד ואינו אסור במלאכה. משא"כ ההלל דליל פסח הנאמר גם על קריעת ים סוף, אינו מדין מועד, שאין הלל על מועד אלא ביום, והלל הנאמר בלילה הוא רק מדין שירה על הנס, ומזה אפשר ללמוד לפורים.

(נערך מתוך מבשר טוב של ר' יצחק אבן-אבן)

תורת רבוה"ק

שֶׁבֶּכֶל הַלִּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצֵּה, הַלִּילָה הַזֶּה פָּלוּ מִצֵּה.

ביאר מרן הדברי בינה זי"ע את ענין החמץ ומצוה, שרמזו יש בזה: כי צריך האדם לידע ולהכיר באמת, שהקדוש ברוך הוא הוא הון והמפרנס לכל הנמצאים, והכל הוא כוחו יתברך לבדו, ואין להאדם שום חלק בו. וזה באמת החילוק שבין חמץ למצוה, כי החמץ הוא על ידי פעולות האדם, שנותן בה שאור כדי להגדיל את העיסה, ועל ידי זה היא נחמצת. אבל המצוה אין בה שום פעולת אדם כלל, כי אם כמות שהיא ואינה נחמצת. (פר' בא עמ' נט)

וַיִּרְעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה.

פירש מרן התולדות אדם זי"ע בביאור זה, כי המצרים מלבד מה ששיעבדו את עם ישראל בפרך, הרי בנוסף לכך הם גם נתנו לו להם הרגשה של אנשים רעים, "וירעו אותנו המצרים" - המצרים עשו אותנו אנשים רעים וחטאים "ויענונו".

כאשר נכנס מחבר ספר על שואת יהדות אירופה אל כ"ק מרן אדמו"ר המבשר טוב זי"ע הכ"מ לקבל את הסכמתו, אמר לו מרן שליט"א את מאמר מרן התולדות אדם דלעיל, בהוסיפו כי כן נהגו עמנו הנאצים ימ"ש, "וירעו אותנו" עשו אותנו רעים. וזה עינוי והשפלה נוראה לעם הנבחר.

אך עדיין קשה לפירש"י, שבקריעת ים סוף כבר לא היו עבדי פרעה, וא"כ מ"ט קרי ליה הגמ' מעבדות לחירות. וצ"ל שכיון שעד קריעת ים סוף עדיין היה חשש שיחזירו למצרים לא היתה חירותם שלימה, שלא היו בטוחים בה.

אך מ"מ קשה, שלפירש"י לא עולה יפה הק"ו לפורים, שמה בכך שהיה בזה ענין מעבדות לחירות, הא גם ממות לחיים היה בזה, כיון שרדפו המצרים אחריהם להלחם בהם, וא"כ אין זה ק"ו אלא הוא שוה לפורים, וצ"ע.

רבי יהודה היה נותן בהם סימנים דצ"ך עד"ש באח"ב.

ביאר מרן התולדות אדם זי"ע: ענין הדבר מה שהוצרך לתת בהם סימנים, הוא מפני כי בזמן הגלות, כשרוצין להוריד קללה על העכו"ם ושונאי ישראל, צריכין להמשיכם בהסתער, בל ידע זולתי השם יתברך לבדו. כי על דבר שבגלוי יוכלו חס ושלום המקטריגים לעכב. לזה רבי יהודה, שהיה בזמן הגלות, לא היה רוצה לדבר בנגלה, רק היה נותן בהם סימנים, בהסתער, כדי להמשיכם על העכו"ם ושונאי ישראל, ולא יוכל שוב שום קטרוג לעכב בזה. (עמ' שלח)

לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. (דברים טז ג)

מפרש רבינו החלקת יהושע זי"ע את דבריהם ז"ל: "מזכירין יציאת מצרים בלילות", כי מצרים רומזת לגלות הנפש בידי היצר - מיסוד דברי בעל ה"תניא" זי"ע - וכשרוצים לצאת מהחשכות, הרי העצה לכך היא: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך", "שאף בימי חיך הפרטיים, אתה צריך להשתדל שתצא מארץ מצרים - לצאת מרשות היצר, ואז הזכירה בבוקר יגרוור את כל המעשים של כל היום לטוב, וכן הזכירה בערב, כי כפי שיוצא מרע, כך לעומת זאת יוכל לקבל עליו עול מלכותו יתברך". (מאמר חמישי, הקדמה להגד"ש דברי בינה)

ברכת האילנות

ברוב השנים היה כ"ק אדמו"ר זיע"א יוצא מחוץ לעיר לברך ברכה זאת, והיה מברכה בשמחה ובהתרוממות ובקול רם, וקודם לכן היה אומר ה'לשם יחוד' שנדפס בסידורים. לעיתים אף היה עורך שולחן לחיים לאחריה. בשנת תשפ"ג בירך אדמו"ר זיע"א ברכה זו ברוב עם, עם בחורי אנ"ש. וכאשר בא לשדה האילן, שאל אם יש שני אילנות, ואם יש שני מינים.

ערב פסח שחל בשבת

כאשר חל ערב פסח בשבת אפה כ"ק אדמו"ר זיע"א את המצות באחד הימים שקדמו ליו"ט, ואז גם לא לבש בגדי שבת. [באותו פעם היה מלוכב בסוודר וכאשר התעסק הרבה בעסק המצות והיה ניכר שחם לו, הציעו לו להוריד הבגד החם כדי שירווח לו, אך הוא סירב בייקרו את חשיבות ערכה של זיעה של מצווה].

שפוך חמתך אל הגוים

בשנת תשפ"ד המתין אדמו"ר זיע"א באמירת ההגדה עד שהוציאו מהשולחן את היין שנשפך, (הזכירו לפניו שכל מכות מצרים הללו יהיו על ראש צוררי ישראל, ועל מדינת איראן, וענה אמר).

אפיקומן קודם חצות

בשיעורי מבש"ט פסחים ח"ב: אכילת האפיקומן ואמירת ההלל בליל הסדר לכתחילה יקיימו קודם חצות, במידת האפשר. וכמו שכתב הרמ"א: "ויקדים עצמו שגם ההלל יקרא קודם חצות". וכן פסק בשו"ע הרב: "ולכתחילה טוב להקדים את עצמו לגמור את ההלל שאחר ברכת המזון קודם חצות". ובפרט כן הוא לשיטות הראשונים דיסוד הלל דליל הסדר נובע מדין קרבן פסח, שצריך להקפיד בהלל קודם חצות, אף יותר מאכילת אפיקומן, ודו"ק.

וכאשר שאלו לפני כ"ק אדמו"ר זיע"א על עניין זה לא היה ניחא דעתו לומר זאת בשמו כהלכה פסוקה, באמרו: וכי אם אחד יאכל אצל חמיו שאינו מקפיד על זה, הוא יזרו אותו לסיים את הסעודה? וכי כך הוא דרכה של תורה?!

סגולת האפיקומן

בשנת תשפ"ד ב' שבועות קודם עלותו בסערה השמימה, חילק אדמו"ר זיע"א מהאפיקומן שלו לכל אחד מהמסובים, באמרו לכל אחד: הא לך, זה שמירתה. ואמר שכדאי להחזיק מזה לשמירתה, והוא גם השאיר לעצמו.

מאכלים שונים בפסח

וכאשר נשאל אדמו"ר זיע"א מאחד מאנ"ש אם יכול לשתות בביתו בימי הפסח שתיה מתוקה הנמכרת בחנויות בהכשר מהודר, אמר לו אדמו"ר זיע"א: איני אומר שזה אינו כשר, אך אל תכניס זאת לביתך, צריך שיהיה ניכר הבדל בין פסח לכל השנה...

כיוצא בזה ענה לאחד ששאל על המנהג שאין אוכלים בפסח איש אצל רעהו, [ובפסח לא היה אדמו"ר זיע"א מחלק שיריים כנהוג בכל השנה, וכן לא חילקו מהמצות שלו לקהל] ושאל הלה דבשלמא אם כל אחד אופה מצותיו לעצמו, ניחא טעם המנהג, אך כהיום שישנם רבים שקונים ממאפה אחת, וכל אחד לוקח המצות כפי המזדמן לו, האם יש עוד טעם להזהר שלא לאכול ממצות חבירו. והשיב אדמו"ר זיע"א: שטעם מנהג זה אינו מחמת שחוששים מחמץ אצל חבירו, אלא הוא מחמת מיגדר מילתא, שאם אני נוטל עמך לסעודה אני כבר אוכל עמך הכל, ועל כן יש לחוש גם באופן כזה.

ברכת מזל טוב

שלוחה בזאת לאחינו הגדול

פאר מקדושים

הרה"ג רבי שרגא יאיר וייס שליט"א

לרגל שמחת הבר-מצוה לבנו

הבה"ח יחיאל יהושע שליט"א

זכות רבותינו הקדושים ודברי תורתיהם

יעמוד לו לברכה והצלחה ונחת מכל יוצאי

חלציו בבריאות גופא ונהוריה מעליא

בריוחוק מקום - האחים בא"י